

Z8/35. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 25.1.2022

28. Ambasáda nezávislé běloruské kultury v Brně - návrh na poskytnutí neinvestičního příspěvku Centru experimentálního divadla, příspěvkové organizaci, v roce 2022, návrh rozpočtového opatření

Anotace

Odbor kultury MMB předkládá žádost o poskytnutí neinvestičního příspěvku Centru experimentálního divadla, příspěvkové organizaci, v roce 2022, na akci Ambasáda nezávislé běloruské kultury v Brně, návrh rozpočtového opatření.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

- 1. schvaluje**
- a) poskytnutí účelového neinvestičního příspěvku Centru experimentálního divadla, příspěvkové organizaci ve výši 300 tis. Kč na zajištění projektu Ambasáda nezávislé běloruské kultury v Brně s termínem vyúčtování 25. 01. 2023;
 - b) rozpočtové opatření dle tabulky, které tvoří přílohu č. ... tohoto zápisu.

Stanoviska

Rada města Brna materiál projednala na schůzi č. R8/191 konané dne 12. 1. 2022 a doporučila ke schválení.

Finanční výbor ZMB materiál projedná na zasedání konaném dne 19. 1. 2022.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Kateřina Vorlíčková

vedoucí odboru - Odbor kultury

13.1.2022 v 21:57

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Jiří Kučera

vedoucí úseku - Úsek 2. náměstka primátorky

14.1.2022 v 10:11

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 1
Obsah materiálu	2 - 2
Důvodová zpráva	3 - 4
Příloha (priloha_Zadost_CED_o_300000_pro_ANBK.pdf)	5 - 6
Příloha (priloha_doplneni_zadosti_CED_o_300000_pro_ANBK.pdf)	7 - 8
Příloha (priloha_Dopisy_ANBK.pdf)	9 - 23
Příloha k usnesení (Rozpocetove_opatreni_30000_pro_ANBK.pdf)	24 - 24

Důvodová zpráva

Centrum experimentálního divadla, příspěvková organizace (dále „CED“) připravilo v roce 2020 u příležitosti připomenutí dne 17. listopadu 1989 symbolické otevření Ambasády nezávislé běloruské kultury v Brně (dále ambasáda). Činnost ambasády byla v roce 2021 dále podpořena částkou 600 000 Kč z rozpočtu statutárního města Brna.

Dne 30. 11. 2021 obdržel Odbor kultury MMB žádost ředitele CED o navýšení neinvestičního příspěvku zřizovatele na provoz CED na rok 2022 o částku 300 tis. Kč, a na financování části nákladů na realizaci činnosti ambasády v roce 2022. Pro podporu žádosti ředitel CED uvádí:

Ambasáda za krátkou dobu své existence zorganizovala a realizovala řadu projektů:

- Dopisy významných osobností českého kulturního a veřejného života běloruským politickým vězňům.
- Rezidenční pobyty pro následující běloruské umělce:
 - výtvarníky **Uladzimira Hramoviče** a **Alesju Pčolkovou** (ve spolupráci s Domem umění města Brna)
 - dramatičky **Aksanu Hajkovou** a **Alenu Ivaňušenkovou** (ve spolupráci s Činohrou Národního divadla v Praze)
 - básnířku **Nastassju Kudasavovou** a prozaika **Sjarheje Kalendu** (ve spolupráci s Českým literárním centrem)
- Projekt **Umělcem v Bělorusku** - série čtení a besed s běloruskými umělci v divadlech a na univerzitách 9 českých a moravských městech.
- Projekt **Zaostřeno na Bělorusko** – účast 17 běloruských spisovatelů a novinářů na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy.

Činnost ambasády kladně reflektuje celá řada významných osobností a institucí – např. Ministerstvo kultury ČR, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, zástupci české pobočky Amnesty International, běloruské centrum Rádio Svobodná Evropa/Radio Free Europe a další. O činnosti ambasády informovala celá řada médií, vč. celostátních deníků, rozhlasu a televizí, často i v hlavním vysílacím čase.

V současné chvíli v Činohře Národního divadla v Praze z popudu ambasády pobývají dramatici **Alexej Makejčik** a **Andrej Ivanov**. V Brně nyní pobývá běloruská tanečnice a choreografka **Inna Aslamova**, která s Divadlem Husa na provázku spolupracuje na inscenaci Proč se dítě vaří v kaši.

Na rok 2022 plánuje ambasáda další projekty:

- Dokončení **katalogu textů běloruských autorů**, kteří se účastnili Mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy.
- **Prezentaci běloruských spisovatelů** na bratislavském knižním festivalu BRAK.
- **Prezentaci běloruských spisovatelů** na mezinárodním festivalu Na hranici.
- **Účast běloruských umělců** na Letní filmové škole v Uherském Hradišti.
- A další akce – v přímé závislosti na tom, kolik se na podaří zajistit financí na činnost.

Za významný úspěch a také potvrzení společenského zájmu o činnost ambasády považuje vedení CED fakt, že na část projektu s názvem Visegrad focus: Belarus se podařilo získat v roce 2021 prestižní finanční podporu ve výši 23 000 eur od Visegrádského fondu.

Komise kulturní RMB projednala materiál na svém R8/KK/37. zasedání dne 10. 1. 2021.
Hlasování: přítomno 10 členů – 10 pro, 0 proti, 0 se zdržel/z 11 členů
Usnesení bylo přijato.

Mgr. Monika Lukášová Spilková, Ph.D.	Ing. Stanislav Michalík	Mgr. Miriam Kolářová	Oldřich Gardáš	Bc. Marie Paděrová	Ing. Eva Svobodová	Mgr. Pavel Urešlégr	Petr Šafařík	Roman Freimuth	PhDr. Alžběta Vlčková	Mgr. Lucie Pokorná
Pro	Pro	Nepřít.	Pro	Pro	Pro	Pro	Pro	Pro	Pro	Pro

Rada města Brna materiál projednala na schůzi č. R8/191 konané dne 12. 1. 2022.
Schváleno jednomyslně 10 členy.

JUDr. Vaňková	Mgr. Hladík	Bc. Koláčný	JUDr. Oliva	JUDr. Kerndl	Róbert Čuma	Ing. Fišer	Ing. Grund	RNDr. Chvátal	Ing. Kratochvíl	Mgr. Suchý
pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	-----	pro

Finanční výbor ZMB materiál projedná na zasedání konaném 19. 1. 2022.

Vážená paní
Mgr. Kateřina Vorlíčková
Vedoucí Odboru kultury
Magistrát města Brna
Dominikánské nám. 3
601 67 Brno

V Brně dne 24. listopadu 2021

Žádost o účelové navýšení neinvestičního příspěvku v roce 2022

Vážená paní vedoucí,

obracím se na Vás s žádostí o navýšení neinvestičního příspěvku zřizovatele na provoz Centra experimentálního divadla, p. o., na rok 2022 o částku 300 tis. Kč, a to na **financování části nákladů na realizaci činnosti Ambasády nezávislé běloruské kultury v roce 2022.**

Ambasáda nezávislé běloruské kultury v Brně během za krátkou dobu své existence zorganizovala a realizovala řadu projektů:

- Dopisy významných osobností českého kulturního a veřejného života běloruským politickým vězňům.
- Rezidenční pobyty pro následující běloruské umělce:
 - výtvarníky **Uladzimira Hramoviče** a **Alesju Pčolkovou** (ve spolupráci s Domem umění města Brna)
 - dramatičky **Aksanu Hajkovou** a **Alenu Ivaňušenkovou** (ve spolupráci s Činohrou Národního divadla v Praze)
 - básnířku **Nastassju Kudasavovou** a prozaika **Sjarheje Kalendu** (ve spolupráci s Českým literárním centrem)
- Projekt **Umělcem v Bělorusku** - série čtení a besed s běloruskými umělci v divadlech a na univerzitách 9 českých a moravských městech.
- Projekt **Zaostřeno na Bělorusko** – účast 17 běloruských spisovatelů a novinářů na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy.

Činnost ambasády kladně reflektuje celá řada významných osobností a institucí – např. Ministerstvo kultury ČR, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, zástupci české pobočky Amnesty International, běloruské centrum Rádio Svobodná Evropa/Radio Free Europe a další.

O naší činnosti informovala celá řada médií, vč. celostátních deníků, rozhlasu a televizí,

často i v hlavním vysílacím čase.¹

V současné chvíli v Činohře Národního divadla v Praze z našeho popudu pobývají dramatici **Alexej Makejčik** a **Andrej Ivanov**. V Brně nyní pobývá běloruská tanečnice a choreografka **Inna Aslamova**, která s Divadlem Husa na provázku spolupracuje na inscenaci Proč se dítě vaří v kaši.

Na rok 2022 plánuje Ambasáda další projekty:

- Dokončení **katalogu textů běloruských autorů**, kteří se účastnili Mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy.
- **Prezentaci běloruských spisovatelů** na bratislavském knižním festivalu BRAK.
- **Prezentaci běloruských spisovatelů** na mezinárodním festivalu Na hranici.
- **Účast běloruských umělců** na Letní filmové škole v Uherském Hradišti.

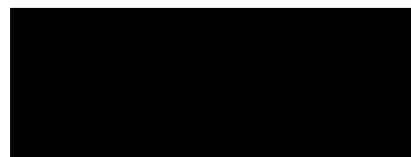
A další akce – v přímé závislosti na tom, kolik se na podaří zajistit financí na naši činnost.

Za významný úspěch a také potvrzení společenského zájmu o činnost ambasády považujeme fakt, že na část projekt s názvem Visegrad focus: Belarus se nám podařilo získat prestižní finanční podporu ve výši 23 000 eur od Visegradského fondu.

Činnost Ambasády nezávislé běloruské kultury v Brně klade velké nároky na administraci, produkci a další činnost. Aby mohla tato mimořádná ambasáda pokračovat v Brně i nadále (tj. i po 31. prosinci 2021), potřebuje finanční podporu města ve výši 300.000,- Kč. Bez této podpory nebude možné realizovat již domluvené projekty. Poskytnuté prostředky CED věnuje na základní personální zajištění chodu ambasády.

Děkuji za podporu a prosím o kladné vyřízení naší žádosti.

S pozdravem

MgA. Miroslav Oščatka
ředitel organizace

P. S. V případě zájmu najdete v příloze výběr z dopisů z posledního měsíce.

¹ Naposledy dnes ve středu 24. listopadu 2021 ve 20,00 hodin – rozhlasová stanice Vltava natočila dvouhodinové pásmo o dopisech politickým vězňům, které realizovala Ambasáda nezávislé běloruské kultury v Brně.

Vážená paní
Mgr. Kateřina Vorlíčková
Vedoucí Odboru kultury
Magistrát města Brna
Dominikánské nám. 3
601 67 Brno

V Brně dne 14. 12. 2021

Doplnění k žádosti o účelové navýšení neinvestičního příspěvku v roce 2022

Vážená paní vedoucí,

zasílám plánované rozdělení neinvestičního příspěvku na chod Ambasády. Poskytnuté prostředky CED věnuje na ryze základní personální zajištění chodu ambasády:

Ambasador Sjarhej Smatryčenka (DPP) (leden - prosinec)	240 000,- Kč
PR, produkce (DPP)	60 000,- Kč

Práce ambasadora je sjednána v objemu polovičního úvazku, tj. 15.000,- Kč hrubého pro něj (naše náklady 20.370,- Kč s povinnými odvody). Ambasador zajišťuje veškerý chod, překlady, kontakty do Běloruska a veškerou činnost.

Na vše ostatní jsme nuceni hledat prostředky jinde.

Podobným způsobem probíhal dosavadní chod Ambasády nezávislé běloruské kultury v ČR. Vloni se nám podařilo získat následující spolupráce a kofinancování ze strany partnerů:

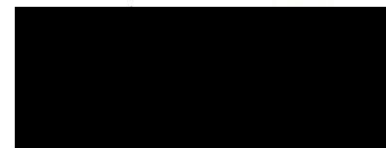
České literární centrum	200.000,- Kč
Činohra Národního divadla v Praze	300.000,- Kč
Dům umění města Brna	100.000,- Kč
Ministerstvo kultury ČR	500.000,- Kč
Visegrad Fund	23.000,- euro (cca 600.000,- Kč)
Celkem z externích zdrojů	1.700.000,- Kč

Řada dalších nemalých prostředků pro naši činnost se uskutečnila ve formě plnění a nejrůznější personální podpory a služeb – například poskytnutí reprezentativních prostor a sálů v divadlech a na univerzitách, zajištění moderátorů, streamování,

produkční práce, mediální podpory atp.

Děkuji za podporu a prosím o kladné vyřízení naší žádosti.

S pozdravem

MgA. Miroslav Ošatka

ředitel organizace

Příloha Žádosti o účelové navýšení neinvestičního příspěvku v roce 2022

Výběr z dopisů běloruským politickým vězňům, vyjádření podpory

odpověď Kozlová	str. 2
reference Niadbaj	str. 3
reference Kurs	str. 4
reference Brilo	str. 5
reference Banduryna	str. 6-7
reference Kazlova	str. 8-9
reference Bacharevic	str. 10-12
reference Cimafejeva	str. 13-14
reference Jáchym Topol	str. 15

Milá Aleno,

moc se omlouvám, že jsem neodpověděl dříve, ale váš mail mi spadl do spamu a našel jsem jej až teď. Podobně bohužel skončily i dopisy od jiných vašich kolegů, tak rychle vše napravuji.

Zatím se mi ozvali Alherd s Julií, Taťána Niadbaj, Kristýna Banduryňa, ze spamu za chvíli vylovím mail od Svjatlany Kurs...

Ještě jednou moc děkuji za vaši účast v Praze a Brně – i za váš krásný dopis. Potěšil nás a dodal vzpruhu v tom, že snad naše úsilí není úplně marné.

V Praze na náš popud v těchto dnech pobývají dramatici Alexej Makejčik a Andrej Ivanov. Je to už druhý rezidenční pobyt, který ve spolupráci s námi pořádá Činohra Národního divadla. A u nás v Brně spolupracujeme s tanečnicí a choreografkou Innou Aslamovou, která teď v jednom z našich divadel pomáhá s pohybovou složkou inscenace Proč se dítě vaří v kaši. Především měli kolegové první čtenou zkoušku, premiéra se uskuteční začátkem února 2022. Dá-li Bůh a pandemická situace, která se u nás rychle horší.

Potěšilo nás, že část prosincového čísla časopisu Host bude věnována běloruské literatuře. Sjarhej Smatryčěnka je s lidmi z redakce v kontaktu.

17. listopadu u příležitosti výročí Sametové revoluce brněnští studenti v kině Scala promítali film Kuráž a bylo k tomu také malé běloruské setkání. A dnes večer na rozhlasové stanici Vltava budou ve 20,00 hodin vysílat pořad o Bělorusku – celé je to inspirováno dopisy politickým vězňům, které vloni zorganizovala naše Ambasáda.

Tolik alespoň stručně o tom, co se u nás děje.

A pak jedna zprávička trochu odjinud – a přece v jisté souvislosti. V sobotu 18. prosince pořádáme sérii akcí u příležitosti 10. výročí úmrtí Václava Havla. V příloze pro zajímavost posílám náhled plakátu. Mj. děláme malou open-air výstavu fotografií o spolupráci Václava Havla s našimi divadly, večer pak organizujeme debatu s lidmi, kteří Václava Havla skutečně znali. Ze Slovenska přijede politik Martin Bútorá, z Polska Adam Michnik a Andrzej Jagodzinski.

Je skvělé, pokud by Svět knihy byl mj. počátkem nějakých dalších spojení mezi vámi navzájem či snad dokonce počátkem nějaké další činnosti a spoluprací. Pokud nikoli – i tak to bylo krásné a rádi si občas na setkání v Praze a v Brně vzpomeneme.

Bylo by pěkné, kdybychom ještě někdy měli příležitost se vidět. Kdybyste měla nějaký nápad či návrh, jak bychom mohli pomoci či co bychom mohli v ČR zorganizovat, určitě se ozvěte.

Přeji vám hodně sil a všechno dobré!

Шаноўны Міраслаў,

Перш за ўсё дзякуй вялікі за дасланы ліст, фотаздымкі і інфармацыю пра фільм. А таксама - яшчэ раз падзякі за магчымасць цудоўных сустрэч у Празе і Брне.

Мы ўпершыню сутыкнуліся з такой колькасцю беларусаў за межамі краіны (у тым ліку - дзеячаў культуры). На сёння нам вельмі важна не страціць сувязі паміж сабой і не страціць "агульных сэнсаў" і агульнага разумення сітуацыі, адчування рытму жыцця краіны, а таксама працягваць рабіць сваю справу за межамі краіны, каб захаваць пласт культуры, даробак і досвед, які фармаваўся дзесяцігоддзямі насуперак сітуацыі. Каб вярнуўшыся (калі гэта стане магчымым) у краіну, мы не мусілі з нуля ўзводзіць і ствараць культуру. Для таго, каб быць на сувязі паміж сабой, нам важныя апорныя пункты ў розных асяродках, гарадах, краінах. Адным з такіх асяродкаў стала Амбуасада незалежнай культуры. Гэта рэальнае месца сустрэчы, дыялогу, абмену меркаваннямі. Мы, якія раней сустракаліся на розных імпрэзах у Мінску, сёння сустракаемся ў розных гарадах і краінах, але пунктам прыцягнення становяцца менавіта такія лакальныя Амбуасады.

Усяго найлепшага, ТН
+375 29 6768736
+48 517498692

Milý Miroslave,

Předem moc děkuji za email, fotky a informace o filmu. A také - ještě jednou díky za možnost mít skvělá setkání v Praze a Brně.

Poprvé jsme se setkali s tolika Bělorusy mimo zemi (včetně kulturních osobností). Dnes je pro nás velmi důležité neztratit mezi sebou kontakt a neztratit „selský rozum“ a společné chápání situace, smysl pro rytmus života, stejně jako pokračovat v podnikání mimo republiku, abychom zachovali vrstva kultury, úspěchy a zkušenosti.situace. Abychom se vrátili (pokud možno) do země, nemuseli jsme budovat a vytvářet kulturu od nuly. Abychom byli ve vzájemném kontaktu, potřebujeme důležité referenční body v různých prostředích, městech, zemích. Jedním z takových center se stala Ambasáda nezávislé běloruské kultury. Toto je skutečné místo pro setkávání, dialog, výměnu názorů. My, co jsme se potkávali na různých akcích v Minsku, se dnes setkáváme v různých městech a zemích, ale právě takové místní ambasády se stávají lákadlem.

Všechno nejlepší, TN
+375 29 6768736
+48 517498692

Дарагі Міраслаў!

Дзякуй за гэты файны людзкі ліст і за фоткі. Якая я сьмешная)

Адказваючы на Вашае пытаньне, паведамляю, што маё жыцьцё цалкам цудоўнае, усё ідзе удала. Як прыватная асоба я шчаслівая, як грамадзянка Беларусі і Польшчы - не. Мне пакутліва глядзець на тое, што адбываецца ў маіх мілых краінах.

Дарагі Міраслаў, гляньце, калі ласка, ці такі водгук на паездку быў бы добры? Калі што - дапішу, папраўлю.

Спадзяюся, што і ў вас усё добра, і зычу вам таго добра ад усяго сэрца.

Кожнае слова ў маім водгуку - шчырае, я пісала ня зь ветлівасьці, а ад гарачага захапленьня.

Ева (Сьвета)

Milý Miroslave!

Děkuji za tento skvělý lidský dopis a za obrázky. jak jsem vtipný)

V odpovědi na vaši otázku vám sdělují, že můj život je naprosto úžasný, všechno jde dobře. Jako jednotlivec jsem šťastný, jako občan Běloruska a Polska - ne. Je pro mě bolestné dívat se na to, co se děje v mých krásných zemích.

Milý Miroslave, prosím, zda by taková reakce na zájezd byla dobrá? Kdyby něco - doplním, opravím.

Doufám, že je u vás vše v pořádku a z celého srdce vám přeji vše nejlepší.

Každé slovo v mé recenzi je upřímné, nepsal jsem ze zdvořilosti, ale z vášnivého obdivu.

Eva (Světa)

Дорогой Мирослав, --

это не Вы, а я должна писать слова благодарности -- большой и искренней! -- за то, что пригласили к участию в мероприятиях в Праге и Брно.

Та неделя сентября была для меня очень счастливой, насыщенной и интересной. Было радостно увидеть Чехию (я была в Чехии в первый раз), познакомиться с Вами и Вашими коллегами, побывать и выступить в театре, а также встретиться с друзьями и знакомыми из Беларуси, с которыми теперь мы разбросаны по разным странам. Сейчас я временно живу в Вильнюсе, а что будет дальше -- не знаю. Если Вы позволите, я подумаю и напишу, что можно сделать нашими общими силами и, возможно, с помощью чешского правительства, для нас и всего прогрессивного человечества в целом :)

Спасибо Вам огромное за все, дорогой Мирослав, -- и Вашим коллегам!

Надеюсь, у меня появятся идеи, и я ещё напишу Вам.

Всего самого доброго; Сабина

Milý Miroslave,

nejsi to ty, ale musím napsat slova vděčnosti - velká a upřímná! - za pozvání k účasti na akcích v Praze a Brně.

Ten zářijový týden byl pro mě velmi šťastný, plný a zajímavý. Bylo mi potěšením vidět Českou republiku (v ČR jsem byla poprvé), setkat se s vámi a vašimi kolegy, navštívit a vystupovat v divadle, stejně jako potkat přátele a známé z Běloruska, se kterými jsme nyní rozptýleni po celém světě. Nyní žiji dočasně ve Vilniusu a nevím, co bude dál. Pokud dovolíte, zamyslím se a napíšu, co lze našimi společnými silami a možná i s pomocí české vlády udělat pro nás a pro celé pokrokové lidstvo vůbec :)

Moc za vše děkuji, milý Miroslave, i tvým kolegům!

Doufám, že mám nápady a napíšu vám.

Vše nejlepší; Sabina

Добры дзень, шанюны Міраслаў!

Дзякуй Вам вялікі за такі цёплы ліст і за фотаздымкі. Гэта сапраўды добры ўспамін.

Справы ў Беларусі, на вялікі жаль, толькі пагаршаюцца, працягваецца зачыстка грамадзянскай супольнасці, і яна дабралася да нас — да рэдакцыі газеты, у якой я працую. Саму газету закрылі яшчэ ў жніўні, але ў нас застаўся сайт. Апошнія некалькі тыдняў былі для ўсёй каманды, у тым ліку і для мяне, вялікім стрэсам, таму што ў рэдакцыі прайшлі ператрусы, ў нас канфіскавалі тэхніку, наш фотакарэспандэнт трапіў за краты, а рэдактараў звозілі ў КДБ. Наш сайт заблакавалі, і мы цяпер спрабуем нейкім чынам выжываць, знаходзімся ў пастаянным чаканні новых "прыгод", але спыняцца не збіраемся.

З цеплынёй і ўдзячнасцю ўспамінаю Чэхію і ваш гасцінны тэатр. Удзел у фестывалі быў для мяне новым досведам — у тым сэнсе, што да "Свету кнігі" са мной здараліся толькі беларускія імпрэзы і я не мела магчымасці прадставіць Беларусь і беларускую паэзію па-за межамі краіны. А гэта вельмі важна — не быць рэччу, замкнёнай толькі ў сабе, важна быць у агульным кантэксце, разумець сувязі паміж рознымі краінамі і рознымі людзьмі, у тым ліку і для таго, каб усведамляць, на якім мы зараз этапе і як усё магло б быць, які шлях яшчэ магчымы. Гэта адзін аспект. Другі — гэта важнасць магчымасці вынырнуць на паверхню з таго пекла, у якім мы тут знаходзімся, хапаць свежага паветра, таму чыста па-чалавечы тут можна звар'яцець, знаходзячыся ўвесь час пад прыгнётам. І таму, нават не кранаючы культуру, запрашэнне Амбасады было для мяне выратавальным кругам, калі мне ўжо падавалася, што я больш не вытрываю. А трэці момант — гэта, уласна, сама культура, якую метадычна забіваюць у Беларусі. Існаванне Амбасады і шматлікіх ініцыятыў дыяспар сёння, на жаль, амаль адзіная гарантыя таго, што беларуская культура не загіне цалкам, што яна жывая, яна захоўваецца і будзе захоўвацца да таго часу, калі яе, як алімпійскі агонь, магчыма будзе перавезці назад, у Беларусь.

І нават калі ўвесь гэты жах, які цяпер перажывае мая краіна, скончыцца, мне хочацца верыць, што Амбасада застанецца — як кавалачак роднага дому, у які можна вярнуцца ў чужой краіне.

Яшчэ раз шчыра дзякую за ўсё, што Вы для нас робіце. Няхай Сусвет Вам дапамагае рабіць навакольнае трохі лепшым.

З найлепшымі зычэннямі,
шчыра, Крысціна.

Dobrý den, milý Miroslave!

Moc děkuji za tak vřelý dopis a za fotky. Je to opravdu dobrá vzpomínka.

Věci v Bělorusku se bohužel jen zhoršují, občanská společnost se čistí a dostalo se to i k nám - do redakce novin, kde pracuji. Samotné noviny byly v srpnu uzavřeny, ale stále máme webové stránky.

Poslední týdny byly pro celý tým včetně mě velkým stresem, protože byla prohledána redakce, zabavena technika, uvězněn náš fotoreportér a redaktoři odvedeni do KGB. Naše stránky jsou zablokovány a my se teď snažíme nějak přežít, neustále čekáme na nová "dobrodružství", ale nezastavíme se.

S vřelostí a vděčností vzpomínám na Českou republiku a vaše pohostinné divadlo. Účast na festivalu pro mě byla nová zkušenost – v tom smyslu, že před „Světlem knihy“ se mi přihodily pouze běloruské události a neměl jsem možnost prezentovat Bělorusko a běloruskou poezii za hranicemi země. A to je velmi důležité – nebýt věci uzavřenou jen do sebe, důležité je být ve společném kontextu, chápat souvislosti mezi různými zeměmi a různými lidmi, včetně toho, abychom si uvědomili, v jaké fázi se nyní nacházíme a jak věci by mohly být tak, jak je to stále možné. Toto je jeden aspekt. Druhým je důležitost toho, abyste se mohli vynořit z pekla, ve kterém jsme tady, chytit se čerstvého vzduchu, takže čistě lidským způsobem se tu můžete zbláznit a být neustále pod tlakem. A tak, aniž bych se dotkla kultury, bylo pro mě pozvání Ambasády záchranné lano, když už se mi zdálo, že už to nevydržím. A třetím bodem je ve skutečnosti kultura samotná, která je v Bělorusku metodicky zabíjena. Existence velvyslanectví a mnoha iniciativ diaspory je dnes bohužel téměř jedinou zárukou, že běloruská kultura zcela nezahyne, že je živá, je zachována a bude zachována, dokud ji nebude možné, stejně jako olympijský oheň, převézt zpět, do Běloruska.

A i kdyby všechna ta hrůza, kterou teď moje země zažívá, skončila, chci věřit, že ambasáda zůstane - jako kus domova, kam se můžete v cizí zemi vrátit.

Ještě jednou upřímně děkujeme za vše, co pro nás děláte. Nechte vesmír, aby vám pomohl zlepšit vaše okolí.

S pozdravem,
upřímně, Christino.

Дарагі Міраслаў,

Яшчэ раз вялікі дзякуй за вашае запрашэнне, неабьякаваць, спагаду і актыўную пазіцыю датычна палітычнай і культурнай сітуацыі ў Беларусі. Калі ў мяне з'явіцца ідэя такога характару, пра які вы пішаце, я абавязкова напішу вам. Таксама дзякуй за фота.

Мне было цікава і карысна аказацца ў неверагодна прыгожых Празе і Брно, дзе я ніколі раней не была, для мяне гэта паездка была натхняльнай і шмат на што паўплывала ў маім прафесійным жыцці. Там адбыліся сустрэчы і гутаркі, пра якія дагэтуль гавораць. Узяць хоць бы гутарку, якую зрабіў са мной Ян Максімяк пра праект Пфляўмбаўм і паэтку Яўгенію Пфляўмбаўм для Радыё Свабода. Гутарка нечакана аказалася на дзіва рэзананснай і дапамагла ўзняць дыскусію пра лёс і літаратурную спадчыну Яўгеніі. Я ўдзячная вам за тое, што вы сабралі ў адным месцы так шмат пасіянарных людзей. Я думаю, што з гэтых сустрэч народзіцца яшчэ нямала добрых спраў.

Я шчаслівая была пабачыцца з Сяргеем Сматрычэнкам і яго сям'ёй і дамовіцца пра магчымае супрацоўніцтва з ім. Рада была знаёмству з вамі, Вандай, Мару і Амеліяй, усе вы мяне прыемна здзівілі і ўразілі сваёй працай! Спадзяюся, мы яшчэ ўбачымся!

Чыста прыватна я была шчаслівая ўбачыцца і нават пагаварыць са сваёй куміркай пісьменніцай Чымамандай Адычы, якая ўдзельнічала ў "Свеце кнігі". Я нават і марыць не магла пра такую магчымасць.

Пра тое, што можна пісаць з гэтай паездкі (у турмах пошту кантралююць цензары), я пісала ў лістах да палітзняволенай Марыі Калеснікавай, даслала прыгожыя паштоўкі з відамі Прагі, што купіла на галоўпаштампце, палітзняволеным Міколу Статкевічу, журналістам tut.by Вользе Лойка, Марыне Золатавай, галоўнай рэдактарцы БелаПАН Ірыне Леўшынай, хоць не ведаю, што з іх яны атрымалі і змаглі прачытаць.

Даехала ў Мінск я добра і без прыгод. Гэтую паездку без перабольшанняў я запамню назаўжды, настолькі яна была жыццёва насычаная.

Яшчэ раз дзякуй вам, дарагі Міраслаў!

Асобнае прывітанне Вандзе! Дужа люблю "Ёжына з бажын", пра якога мы з ёй гаварылі, а таксама я ведаю, што арганізацыйная праца - гэта вялікі айсберг, большая частка якога схаваная пад вадой :) А таксама Сяргею Сматрычэнку і Насце Доду.

З павагай і самымі цёплымі ўспамінамі пра вас, вашу краіну і ваш горад, Абдымаю,

Алена Казлова (Анка Упала)

Milý Miroslave,

Ještě jednou vám velmi děkuji za pozvání, nelhostejnost, soucit a aktivní postoj k politické a kulturní situaci v Bělorusku. Pokud budu mít nápady typu, o kterém píšete, určitě vám napíšu. Také děkuji za foto.

Bylo pro mě zajímavé a užitečné být v neuvěřitelně krásné Praze a Brně, kde jsem nikdy předtím nebyla, pro mě byl tento výlet inspirativní a měl hodně společného s mým profesním životem. Docházelo k setkáním a rozhovorům, o kterých se dodnes mluvív. Vezměte si alespoň rozhovor, který

se mnou vedl Jan Maksimyuk o projektu Pflaumbaum a básnířce Yauhenia Pflaumbaum pro Radio Svaboda. Rozhovor se nečekaně ukázal jako překvapivě rezonující a pomohl rozproudit diskusi o osudu a literárním dědictví Eugenie. Jsem vám vděčná, že jste na jednom místě shromáždili tolik majetnických lidí. Myslím, že z těchto setkání se zrodí mnohem více dobrých skutků.

Ráda jsem viděla Sjarhei Smatrychenka a jeho rodinu a domluvila se s ním na případné spolupráci. Ráda jsem vás poznala, Vando, Marie a Amálie, všechny jste mě příjemně překvapily a zapůsobily svou prací! Doufám, že vás znovu uvidím!

Čistě soukromě jsem byla ráda, že jsem viděla a dokonce si popovídala se svým idolem spisovatelkou Chimamandou Adichi, která se účastnila "Světa knihy". O takové příležitosti jsem nemohla ani snít.

Psala jsem v dopisech politické vězeňkyni Marii Kolesnikové o tom, co lze z této cesty napsat (poštu kontrolují cenzoři ve věznicích), poslala krásné pohlednice s pohledy na Prahu, které jsem koupila na hlavní poště, politickému vězni Mikoly Statkevichovi, novináři Lokátoru Iryna Leushyna, šéfredaktořce BelaPAN, i když nevím, co dostali a mohli číst.

Do Minsku jsem dorazila dobře a bez incidentů. Tento výlet si budu bez nadsázky pamatovat navždy, byl tak plný života.

Ještě jednou děkuji, milý Miroslave!

Zvláštní pozdravy Vandě! Moc se mi líbí "Ježek od bohů", o kterém jsme si povídali, a vím, že organizační práce je velký ledovec, který se většinou skrývá pod vodou :) Stejně jako Sergej Smatrychenko a Naša Dodu.

S úctou a nejuvlejšími vzpomínkami na vás, vaši zemi a vaše město,
Obejmutí

Alena Kazlová (Anka Upala)

Дзякуй, Амбасада!

Напрыканцы верасня 2021 году ў Празе і Брне адбылася вельмі важная для сучаснай беларускай літаратуры падзея. Намаганьнямі Амбасады незалежнай беларускай культуры ў Чэхіі самыя значныя пісьменьнікі Беларусі сабраліся ў адным месцы і ў адзін час, каб, па-першае, абмеркаваць тое становішча, у якім апынулася сёння беларуская літаратура, па-другое, прэзэнтаваць сваю творчасць чэскаму чытачу, і, па-трэцяе, прыцягнуць увагу чэскага грамадства да падзей у Беларусі.

Быў і чацьверты, ня менш важны, на мой погляд, пункт: я мяркую, нам усім было важна пабачыцца асабіста пасля доўгага перапынку, аднавіць чалавечыя кантакты, адчуць жывую прысутнасць знаёмых і блізкіх па духу людзей. І зразумець нешта важнае пра сябе саміх: як змяніў нас і нашу творчасць год супрацьстаяння культуры і ўлады?

Цяпер сучасная беларуская літаратура існуе збольшага ў эміграцыі, аўтары раскіданыя па розных краінах Заходняй, Цэнтральнай і Ўсходняй Эўропы, іх жыццёвыя ўмовы і статус вельмі розныя, яны сустракаюцца збольшага толькі анлайн. Вось жа, праект “Фокус на Беларусі” стаўся ўнікальнай магчымасцю для камунікацыі, новых знаёмстваў, самарэалізацыі, а таксама для псыхалягічнай падтрымкі пісьменьнікаў: для кожнага беларускага аўтара, вядомага або не, было гонарам выступіць у межах “Сьвету кнігі” і ў літаратурным маратоне ў Тэатры “Гусь на канаце”, прачытаць свае тэксты, данесці сваё бачаньне сытуацыі ў Беларусі, адчуць сваю запатрабаванасць ня толькі ў роднай краіне. Для некаторых маладых аўтараў гэтая паездка была першым досьведам выступу на буйным кніжным форуме.

Вельмі істотна і тое, што падчас нашага знаходжаньня ў Чэхіі для нас была арганізаваная культурная праграма: вельмі цікавыя экскурсіі і сустрэчы. Нават я, які шмат разоў дагэтуль бываў у Чэхіі, даведаўся шмат новага пра культуру і гісторыю Прагі і Брна, ды і ўсёй краіны.

Хочацца выказаць вялікую асабістую падзяку Міраславу Опчатку, Сяргею Сматрычэнку і ўсім, хто займаўся арганізацыяй нашага візыту: валянтэрам, фатографам, журналістам і іншым неабыякавым людзям. Дзякуй мэру Прагі і мэры горада Брно за салідарнасьць зь Беларусьсю ў яе барацьбе за свабоду і незалежнасьць. Доўгія гады я сваімі тэкстамі і публічнымі выступамі змагаюся за тое, каб Беларусь успрымалася ў Эўразьвязе як неад’емная частка Эўропы -- і нашая паездка і нашыя выступы, спадзяюся, таксама адыграюць значную ролю ў вяртаньні Беларусі і яе культуры ў эўрапейскі дыскурс. Я, як і мае калегі, быў вельмі ўражаны высокім узроўнем арганізацыі нашага прыезду і ўсіх нашых імпрэз, цеплынёй і гасьціннасьцю. І, па шчырасьці, я ня менш уражаны тым, што арганізацыяй займаліся людзі, якія маюць сваю працу і свае клопаты і безь беларускай літаратуры -- але яны знайшлі час і сілы для такога важнага акту салідарнасьці з нашай культурай.

Сёньня ў Беларусі адбываецца гуманітарная катастрофа -- зьнішчаецца вольнае мастацтва, ліквідуюцца недзяржаўныя арганізацыі, зазнаюць рэпрэсіі культурныя дзеячы, творчыя людзі пазбаўленыя магчымасьці для самарэалізацыі, беларусы працягваюць масава пакідаць краіну, баючыся за здароўе і жыцьцё сваіх родных. Але культура -- такая рэч, якую можна зьберагчы нават за межамі Беларусі. Зьберагчы ў спадзеве, што яна вернецца да людзей. Незалежная беларуская культура сёньня -- гэта культурны супраціў. А ён немагчымы без салідарнасьці -- эўрапейскай салідарнасьці для мірнага эўрапейскага народу, што трапіў у вялікую бяду.

Я ганаруся, што ўсё жывое і таленавітае, што ёсць у Беларусі, рашуча стала на бок свабоды. І я ганаруся, што Чэхія падтрымлівае як можа, намаганьнямі энтузіястаў, нашу барацьбу. Вельмі спадзяюся, што гэтыя намаганьні будуць і далей падтрымлівацца таксама і чэскай дзяржавай -- адной з тых, што заўсёды былі на баку вольнай Беларусі. Хачу выказаць сваю велізарную ўдзячнасьць Амбасадзе незалежнай беларускай культуры. Тое, што вы робіце, неацэнна. Сардэчна цісну руку кожнаму, з кім пазнаёміўся ў Празе і Брне ў гэтыя цудоўныя верасьнёўскія дні.

*Альгерд Бахарэвіч (Менск-Грац),
пісьменьнік, ляўрэат прэміі “Кніга году” і нямецкай прэміі Эрвіна
Піскатара, сябра Беларускага ПЭН-Цэнтру*

Шаноўны Міраслаў,

Дзякуй вялікі за такія пранікнёны ліст і за фота! Вельмі радыя знаёмству з вамі!

У нас з Альгердам усё добра. Цяпер мы вельмі шмат вандруем і выступаем. Нядаўна выступалі ў Грузіі, Германіі, Румыніі, Аўстрыі і Нідэрландах... Таму пішу адказ толькі цяпер. Прашу за гэта прабачэння! Спадзяюся, яшчэ не позна.

Вось мой водгук. Хачу верыць, што ён дапаможа атрымаць падтрымку. Дзякуй вялікі за вашу працу!

Усяго найлепшага з сонечнага Граца,
Юля

Юля Цімафеева, паэтка, перакладчыца, сябра Беларускага ПЭН-цэнтра і Саюза беларускіх пісьменнікаў

Нельга сказаць, што сітуацыя ў Беларусі пасля выбараў 2020 года пачала паляпшацца. Наадварот, яна толькі пагаршаецца, у тым ліку, у культурнай і літаратурнай сферы. Беларускімі ўладамі былі афіцыйна ліквідаваныя дзве пісьменніцкія арганізацыі: Беларускі ПЭН-цэнтр і Саюз беларускіх пісьменнікаў. Незалежныя выдаўцы спазналі на сабе пераслед і нашмат больш асцярожна ставяцца цяпер да выдання кніг, многія культурныя дзеячы адчулі рэпрэсіі і або апынуліся ў турме, або былі вымушаныя з'ехаць за мяжу, або не могуць адкрыта выказацца з нагоды сітуацыі ў краіне. Але пра гэта мала гаворыцца ў замежных СМІ. Такім чынам, удзел вялікай беларускай дэлегацыі у праекце "Фокус на Беларусь" у межах чэшскага міжнароднага кніжнага кірмашу "Свет кнігі" меў вялізнае значэнне.

З аднаго боку, ён дазволіў чэшскай публіцы з першых вуснаў пачуць пра становішча беларускіх літаратараў і дзеячаў культуры, даведацца пра іх погляд на тое, што адбываецца ў Беларусі і за яе межамі, а таксама на магчымыя спосабы паляпшэння сітуацыі. Не раз нам давялося пачуць спачувальнае пытанне: чым мы можам дапамагчы?

З другога боку, чытанні і дыскусіі, у якіх мы бралі ўдзел, садзейнічалі абмену з нашымі чэшскімі калегамі. Мы зірнулі на ўласнае становішча чужымі вачыма, пачулі парады і меркаванні тых, хто яшчэ ў камуністычныя часы змагаўся за свабоду сваёй дзяржавы.

І, безумоўна, сустрэчы ў межах праекту садзейнічалі абмену беларускіх літаратараў паміж сабой. На жаль, у цяперашніх умовах, калі многія беларускія аўтары і аўтаркі былі вымушаныя з'ехаць з краіны, а тыя, што ў ёй засталіся, практычна не маюць магчымасці выступаць, сустрэчы за межамі Беларусі -- вельмі добрая магчымасць абмяняцца думкамі і ідэямі, пабачыць, у чым мы глядзім на сітуацыю падобна, а ў чым маем розныя меркаванні. Удзел у праекце "Фокус на Беларусь", што быў часткай чэшскага міжнароднага кніжнага кірмашу "Свет кнігі", дапамог беларускім літаратарам і мне асабіста хоць на час аднавіць гэту жывую сувязь з калегамі.

Я вельмі ўдзячная Амбасадзе незалежнай беларускай культуры, што мне ўдалося стаць часткай гэтай насычанай і вельмі цікавай праграмы. Спадзяюся, яе дзейнасць у Чэхіі будзе працягвацца для паляпшэння дыялогу паміж беларускімі і чэшскімі

літаратарамі. Веру, што сіламі Амбасады будзе рэалізавана яшчэ нямала важных і проста неабходных у цяперашніх умовах праектаў.

Milý Miroslave,

Moc děkuji za tak zasvěcený dopis a za fotku! Velmi rádi vás poznávám!

Algerd a já jsme v pořádku. Teď hodně cestujeme a vystupujeme. Nedávno vystupoval v Gruzii, Německu, Rumunsku, Rakousku a Holandsku... Takže odpověď píšu až teď. za to se omlouvám! Snad už není pozdě.

Zde je moje recenze. Chci věřit, že pomůže získat podporu. Děkuji mnohokrát za vaši práci!

Vše nejlepší ze slunného Grazu,
Julie

Julia Timofeeva , básník, překladatel, člen běloruského centra PEN a Svazu běloruských spisovatelů

Nedá se říci, že by se situace v Bělorusku po volbách v roce 2020 začala zlepšovat. Naopak, pouze se zhoršuje, a to i v kulturní a literární sféře. Běloruské úřady oficiálně zlikvidovaly dvě spisovatelské organizace: Běloruské centrum PEN a Svaz běloruských spisovatelů. Nezávislí nakladatelé byli pronásledováni a při vydávání knih jsou mnohem obezřetnější, mnoho kulturních osobností bylo utlačováno a buď uvězněno, nuceno odejít do zahraničí, nebo nemohlo otevřeně mluvit o situaci v zemi. V zahraničních médiích se o tom ale mluví málo. Velký význam tak měla účast početné běloruské delegace na projektu „Zaostřeno na Bělorusko“ v rámci českého mezinárodního knižního veletrhu „Svět knihy“.

Na jedné straně umožnil české veřejnosti slyšet z první ruky o situaci běloruských spisovatelů a kulturních osobností, dozvědět se o jejich názorech na dění v Bělorusku i v zahraničí i o možných způsobech, jak situaci zlepšit. Nejednou jsme museli slyšet sympatickou otázku: jak můžeme pomoci?

Na druhou stranu čtení a diskuse, kterých jsme se účastnili, usnadnily výměnu názorů s našimi českými protějšky. Podívali jsme se na vlastní situaci očima druhých, vyslechli si rady a názory těch, kteří v době komunismu bojovali za svobodu svého státu.

A samozřejmě setkání v rámci projektu usnadnila výměnu běloruských spisovatelů mezi sebou. Bohužel v současných podmínkách, kdy bylo mnoho běloruských autorů nuceno opustit zemi a ti, kteří v ní zůstali, nemají téměř žádnou možnost mluvit, setkání mimo Bělorusko - velmi dobrá příležitost k výměně názorů a nápadů, vidět , v v čem se na situaci díváme podobně a v čem máme odlišné názory. Účast v projektu „Zaostřeno na Bělorusko“, který byl součástí českého mezinárodního knižního veletrhu „Svět knihy“, pomohla běloruským spisovatelům i mně osobně obnovit toto živé spojení s kolegy.

Jsem velmi vděčná Ambasádě nezávislé běloruské kultury, že se mi podařilo stát se součástí tohoto bohatého a velmi zajímavého programu. Doufám, že její aktivity v České republice budou nadále zlepšovat dialog mezi běloruskými a českými spisovateli. Věřím, že Ambasáda bude v současných podmínkách realizovat mnohem více důležitých a prostě potřebných projektů.

Podporuji udělení grantu Ambasádě nezávislé běloruské kultury v České republice, která svoji výraznou činností přispívá k nenásilnému procesu demokratizace současné běloruské diktatury. Aktivisté Ambasády, zejména z řad divadelníků a studentů nejenže vytrvale českou veřejnosti informují o současném vývoji v Bělorusku, zejména o masovém porušování lidských práv, ale také domácím kulturním institucím a zájemcům zprostředkovávají vhled do současné běloruské literatury a dalších sfér nezávislé tvorby.

Hojně navštěvovanými přednáškami, besedami a jinými akcemi drží Bělorusko stále v povědomí a zájmu médií, přičemž pomáhají i jednotlivým pronásledovaným občanům a jejich rodinám. Navazují tak na bohatý odkaz českého disentu a v době, kdy je módní povrchně vyzývat křesťanské hodnoty, tak neokázale činí. V neposlední řadě tak přispívají k dobrému jménu české republiky v zahraničí.

Grant, který by Ambasádě nezávislé běloruské kultury pomohl udržet a rozvíjet její činnost by byl nepopíratelným vkladem do běloruské současnosti, ale zároveň by Českou republiku i ukázal, jako velkorysou, nesobeckou zemi, pro kterou je nezištná pomoc a solidarita samozřejmostí.

Jáchym Topol

Rozpočtové opatření

v tis. Kč

Běžné výdaje - přesun								
ORJ	§	Položka	ÚZ	ORG	Věcná náplň	Upr. rozpočet k 1.1.2022	Úprava rozpočtu + -	Rozpočet po změně
7300	3319	5901		7730	Nespecifikované rezervy	3 000	-300	2 700
7300	3311	5331		9122	Neinvestiční příspěvky zřízeným p.o. - Centrum experimentálního divadla, p.o.	59 836	300	60 136
					<i>z toho: Ambasáda nezávislé běloruské kultury v Brně</i>		300	